

[Hauch.]

denne pagt, vil jeg udtale håbet og ønsket om, at den må blive til lykke for Danmark og bidrage til at sikre freden i verden.

Jørgen Jørgensen: Det er to store skuffelser, det danske folk har lidt i løbet af relativt kort tid. Som det er fremhævet, navnlig af den ærede sidste ordfører, håbede vi på, at den nye organisation De Forenede Nationer, som dannedes efter den sidste verdenskrig, skulle have gjort det muligt for alle at indse, at krigen ikke er en løsning på noget problem for menneskeheden. Dette håb brast, og da det sidste håb, det danske folk havde sat sig, håbet til de nordiske forhandlinger, også brast, var skuffelsen måske endnu større. Da vi efter afslutningen af forhandlingerne rejste fra Oslo sammen med statsministeren, hvis målbevidste og intense arbejde for de nordiske landes sammenslutning jeg ligesom den socialdemokratiske ordfører må udtale min anerkendelse af, var vi mange skuffede mennesker. Skuffelsen var utvivlsomt ikke mindre herhjemme i Danmark. Det danske folk er rent instinktmæssigt indstillet på, at på et eller andet tidspunkt må det nordiske samarbejde på en helt anden måde, end vi har kendt det i mange år, komme til fuld udfoldelse, og derfor blev disse forsøg af befolkningerne fulgt med en kolossal interesse og med et håb, som måske var blåøjet, da man ikke kendte de store vanskeligheder, der nu engang ligger bag sådanne forhandlinger, men man havde ligesom på fornemmelsen, at nu måtte det lykkes, og derfor blev skuffelsen så stor, at mange syntes, at nu var det hele gået i stykker. Jeg hører til dem, der ligesom det ærede medlem hr. Hauch tror på, at den udgang, forhandlingerne fik, når det endelig ikke kunne lade sig gøre åbent og loyalt og sikkert at træffe en aftale, var den bedste, idet jeg deler det ærede medlem hr. Hauchs tro på, at det nordiske samarbejde engang og måske forhåbentlig indenfor en forholdsvis nær fremtid nok skal kunne stå sin prøve igen, for det fordrer tiden ligefrem på næsten alle områder. Men Norge havde valgt, da vi sluttede i Oslo, og Sverige stode på sit beredskab; man kunne ikke gentage det storsindede tilbud, man havde givet Norge og Danmark, overfor Danmark alene, og vi stod da alene værgeløse tilbage.

Siden 1864 har Danmark ikke beskæftiget sig med udenrigspolitik udover, at man søgte mere af nød end af lyst at bevare et godt forhold til den store nabo mod syd. Det gjaldt i Estrups, og det gjaldt J. C. Christen-

sens periode, og efterhånden levede man sig i Danmark ind i den forestilling, som er udtrykt i det kendte ord: „Hvad udad tabes, det må indad vindes.“ Man levede på den forestilling, at for et land som Danmark var det kun indenrigspolitiske forhold, der havde interesse. Vi levede vel også lykkeligt under denne devise: vi kæmpede om de små ting herhjemme, om det, vi var uenige om, og lod den store verden passe sig selv. Intet under derfor, at mange nu føler sig usikre og utrygge, når vi nu pludselig tvinges til at bryde med vore kendte vaner, ved, at vi må beskæftige os med udenrigspolitik i dette ords allerstørste betydning.

Det er intet under, at mange føler sig usikre. Vi har intet udestående med noget folk i verden, ej heller med det russiske, men vi er bange, vi er virkelig bange for den udvikling, der har været i den sidste tid. Det er sagt mange gange, og jeg skal ikke komme meget ind på gentagelser, men hvis man blot kunne få lov til virkelig at se, hvad der foregår bag demarkationslinien, var det muligt, at mange ville anlægge et andet syn. Men det er ikke muligt at rejse frit frem og tilbage over disse landes grænser, således som man kan det andre steder. Det kan man ikke få lov til, og alene det, at man ved, der foregår noget der, som er hemmeligt, må gøre os bange; det må gøre enhver, der anser det for selvfølgeligt, at man må have lov til at sige og gøre, hvad man vil — når hensyn tages til de love, der nu engang er gældende i landet —, og som ikke kan få lov til at se, hvad der foregår i andre lande, bange for at komme ind under sådanne forhold. Og når de demokratiske lande nu slutter sig sammen — og det sker jo ikke alene gennem denne traktat, men både økonomisk og måske også på andre områder politisk —, så har vi kun een ting at gøre: at sige, hvor vi hører til, at være med til at fastslå, hvor diktaturet hører op og hvor demokratiet begynder, hvor man altså kan få lov til at færdes frit, og hvor man ikke kan få lov til at se, hvad der foregår — i hvilke dele af verden det kan lade sig gøre, og i hvilke dele af verden det ikke kan lade sig gøre. Hvilken indstilling vi har, må vi nu klargøre for os selv og klargøre for verden. Vi må give besked. Og for mig er der efter moden overvejelse intet valg.

Der blev i onsdags afholdt en såkaldt fredsdemonstration udenfor denne bygning. Jeg nærer ingen tvivl om, at mange af de mennesker, der var mødt som deltagere, virkelig nærer et brændende ønske om, at freden skal herske i verden, men jeg vil gerne have lov til at sige, at den sammenslut-